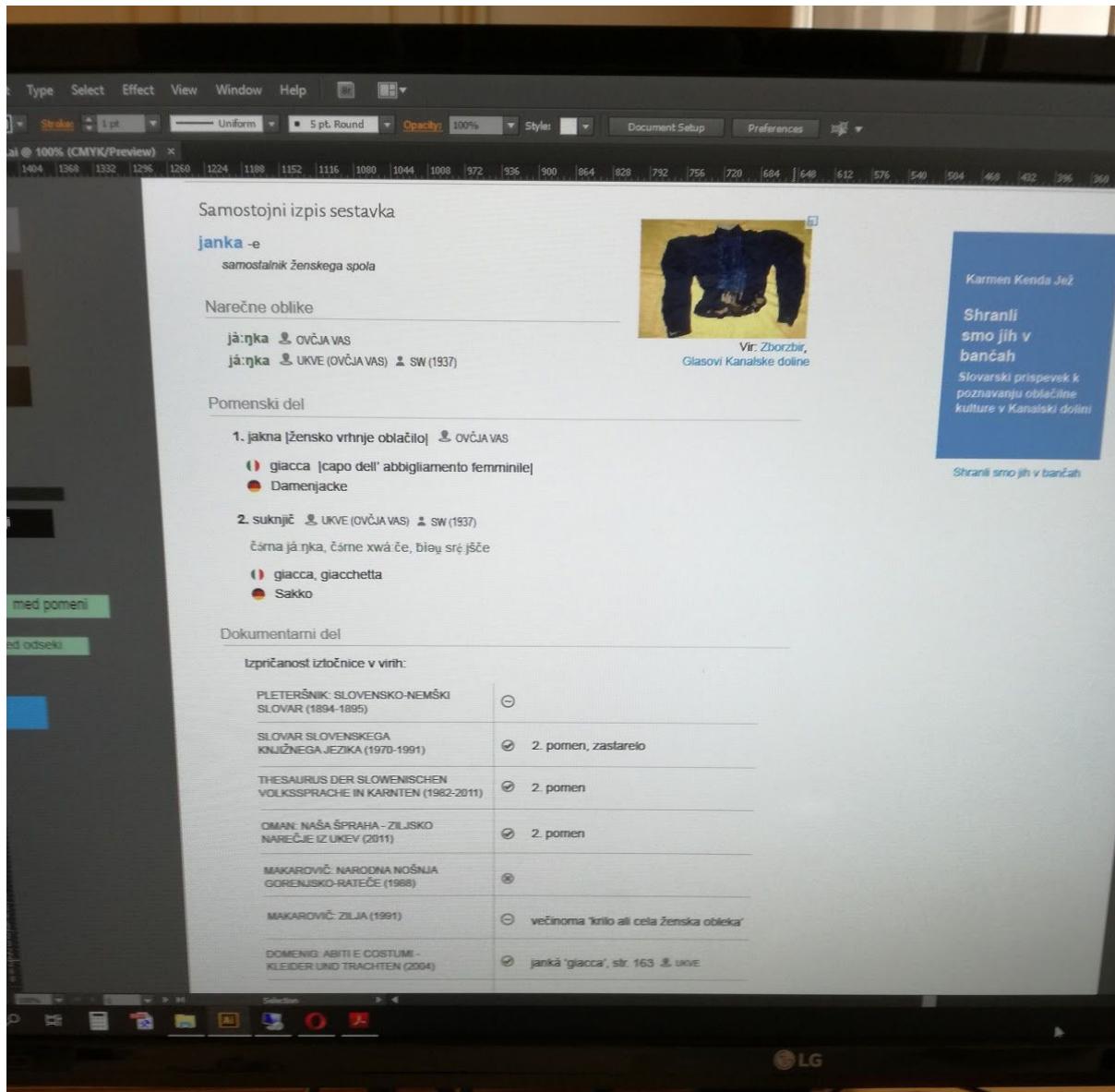
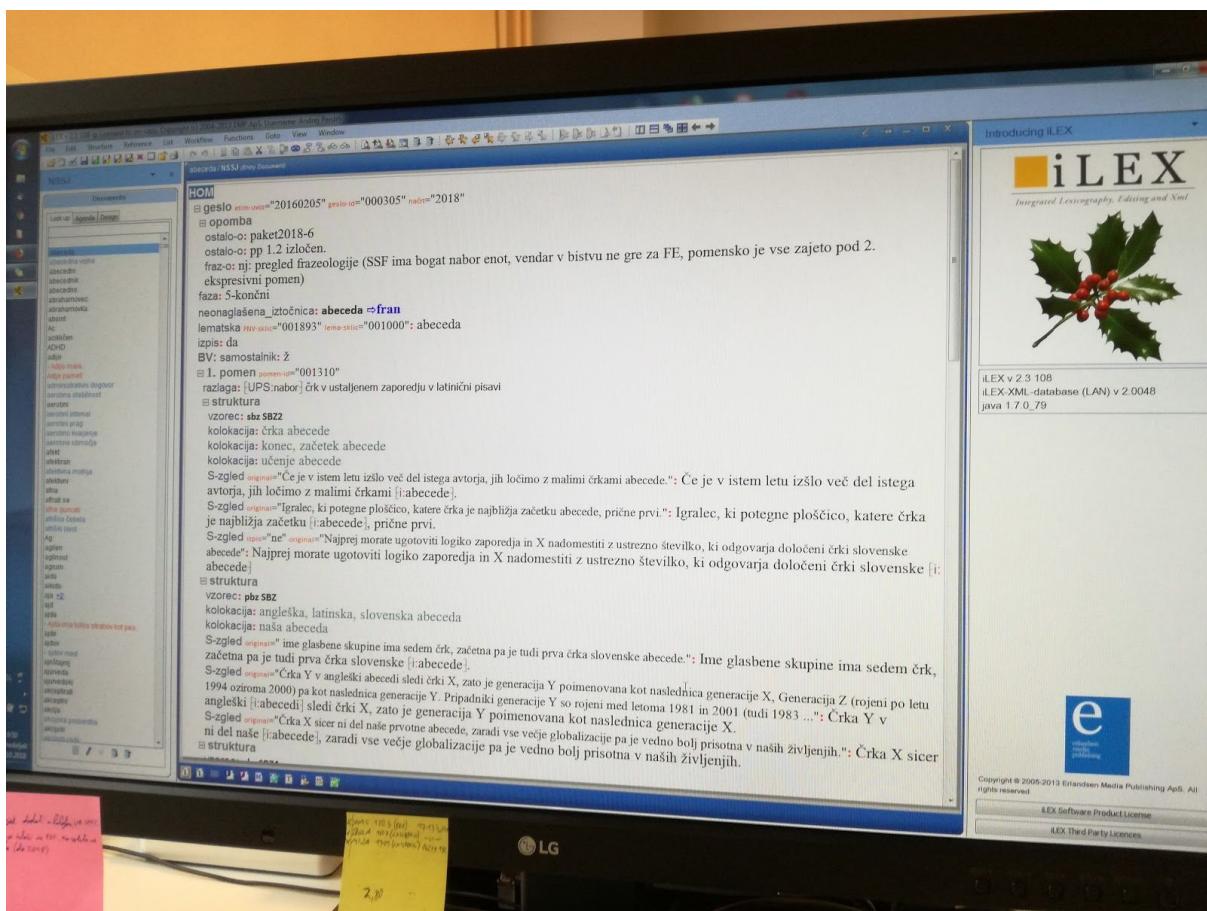

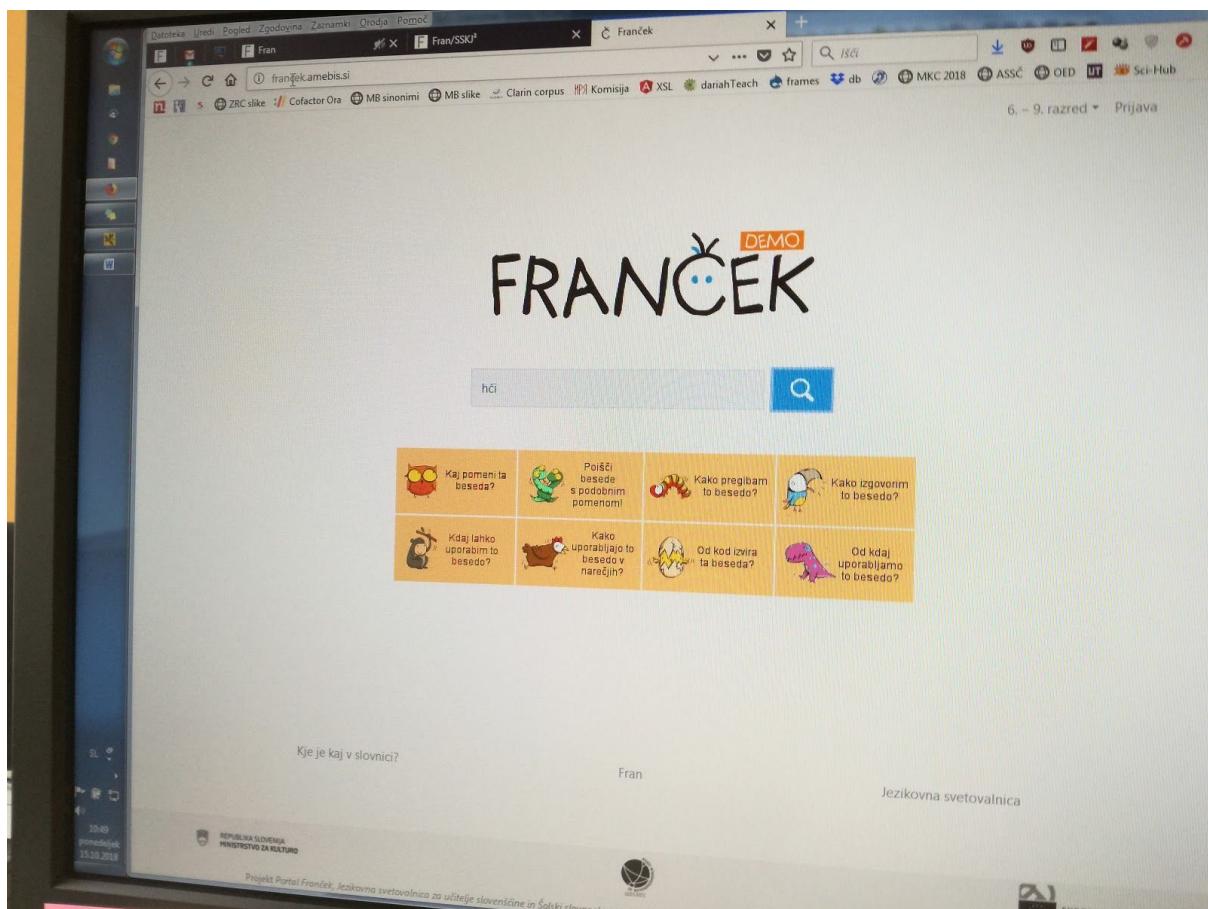
Od 15. do 17. listopada 2018. doktorand Josip Mihaljević posjetio je [Inštitut za slovenski jezik Fran Ramovša](#) kako bi se upoznao s tehničkim aspektima njihova rada u području e-leksikografije i mrežnom izdavačkom djelatnošću koja je prikazana na stranici [Fran](#). Na toj stranici prikazani su različiti digitalni rječnici od kojih su neki izvorno nastali u digitalnome obliku poput [ePravopis – Slovenski pravopis](#) i [eSSKJ – Slovar slovenskega knjižnega jezika](#). Digitalna obrada radi se u programu iLex unutar kojega se slaže struktura rječnika. Iz toga programa izvezu se XML datoteke, koje se poslije prebacuju na mrežne stranice. Izgled i strukturu mrežnih stranica određuje se u Adobe Illustrator programu. Izradu mrežnih stranica iz XML-a te dizajn na temelju slika iz Illustratora radi slovenska tvrtka [Amebis](#).

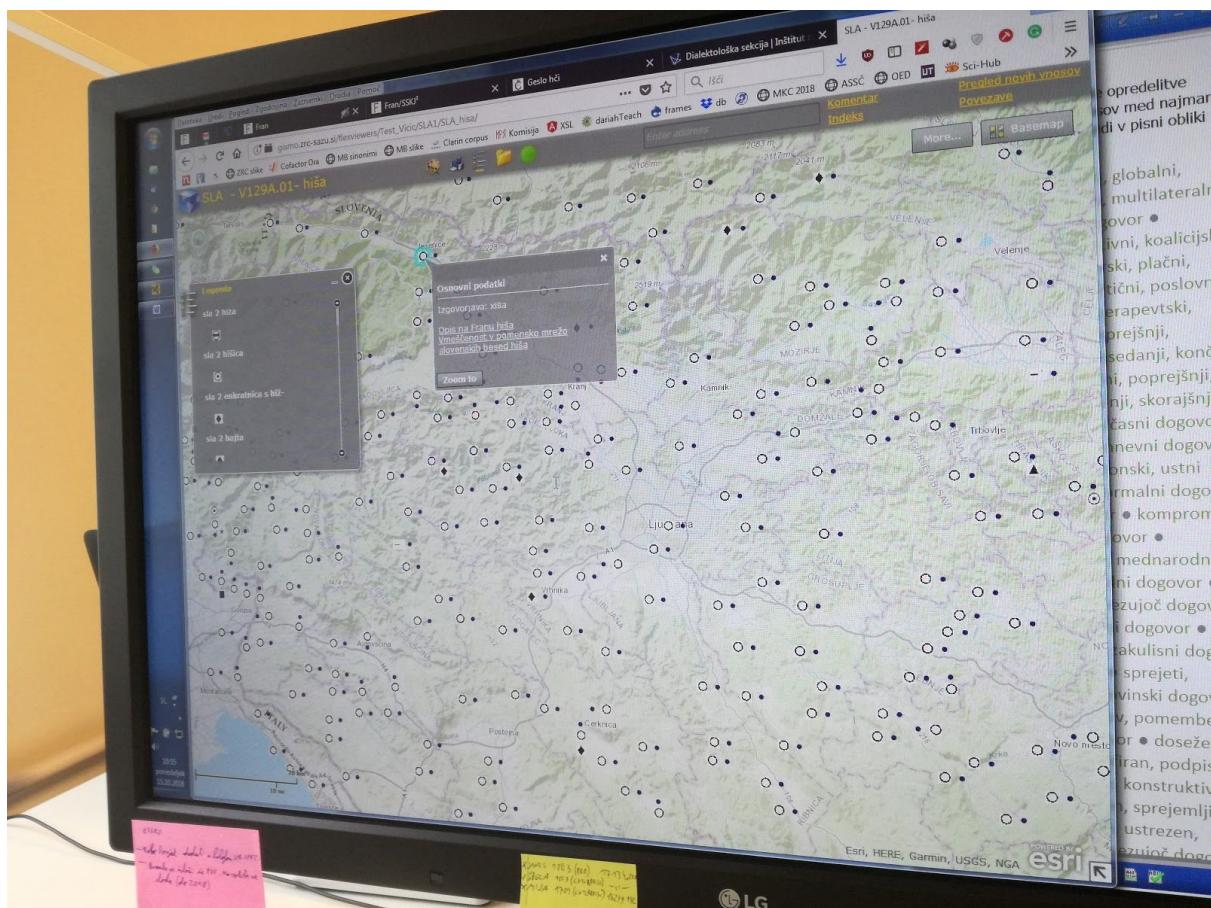
Prije rada s iLexom testirali su različite druge programe za leksikografsku obradu poput TLexa, ali su se odlučili za iLex jer im se činio najpovoljnijim.

Bio je prikazan rad u iLexu te dodatna obrada XML dokumenata u programu Oxygen XML. Prikazali su i funkcionalnosti svojih mrežnih rječnika, u kojima se u određenim natuknicama nalazi audiozapis za izgovor riječi. Osim toga rječnik je prilagođen i osobama s invalidnošću jer neke natuknice imaju sintetiziran računalni govor za čitanje definicija koji je namijenjen slijepim osobama te postoje videozapisi za prikaz znakovnoga jezika određenih riječi. Doktorand se upoznao s demoinačicom stranice [Franček](#), na kojoj se nalaze objašnjenja riječi za djecu poput podrijetla riječi, uporabe riječi te izgovor riječi. Stranica je šarena i ukrašena lijepim ilustracijama.

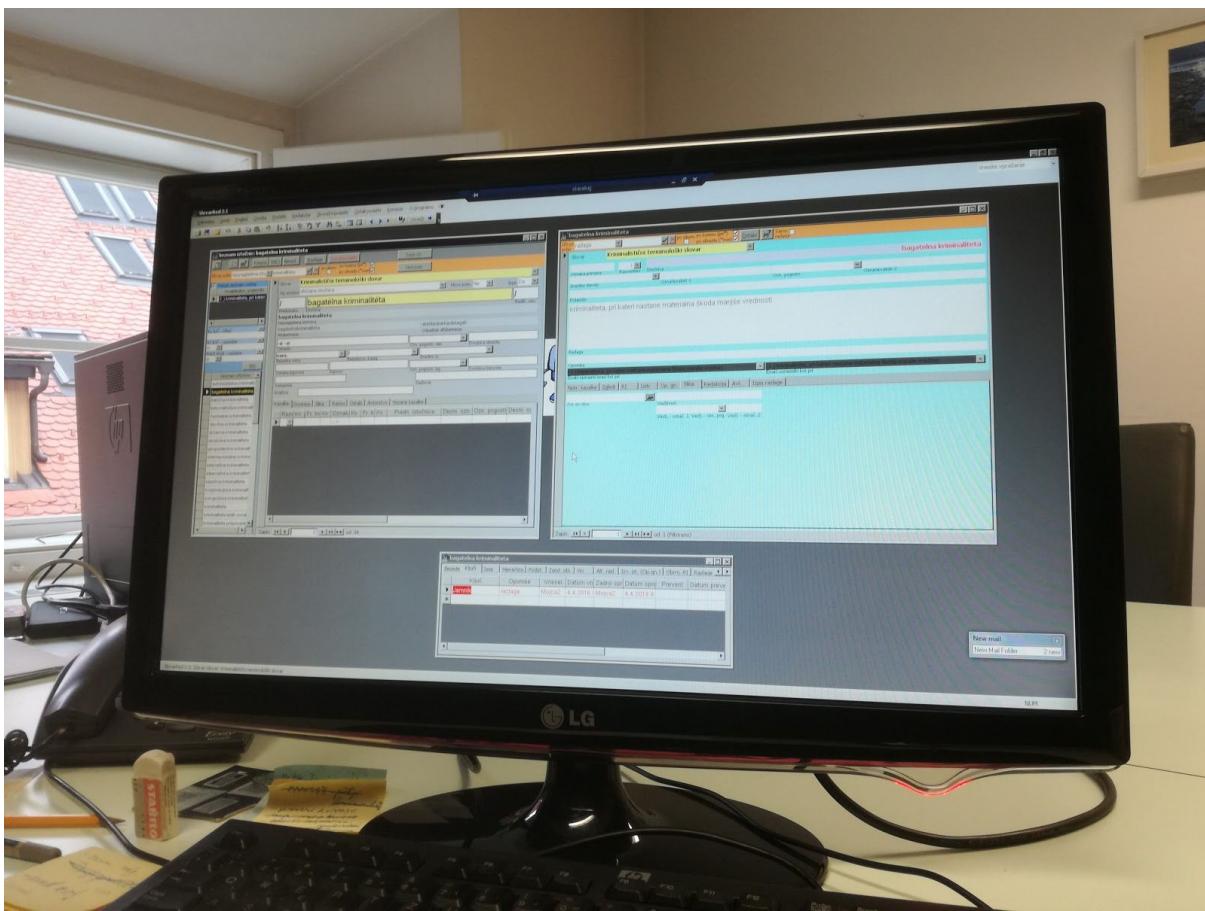

Doktorand se na dijalektološkome odjelu upoznao s demoinačicom interaktivnih karta koje se izrađuju za prikaz dijalekata određenih područja. Doktorandu su prikazali dio digitaliziranog gradiva od kojega je dio objavljen na mreži. Raspravljalo se o problemima objave rukopisa na mreži jer zahtijevaju ručnu obradu jer OCR programi još nisu dovoljno razvijeni za prepoznavanje rukopisa. Kao potencijalno rješenje spomenuo se program [Transkribus](#), koji je posebno izrađen za optičko prepoznavanje znakova različitih rukopisa. Doktorand planira otići na [radionicu o programu](#) te je rekao da će provjeriti rezultate obrade koji će se izvršiti na hrvatskim rukopisima. Doktorand se upoznao s radom u besplatnom programu [ZRCola 2](#), koji omogućuje stvaranje te kopiranje posebnih znakova s naglascima.

Doktorand je zaposlenicima Instituta prikazao tehničke aspekte rada na *Mrežniku*. Prvo je prikazao demonstraciju obrade natuknica u programu TLexu. Također je prikazao trenutačnu razvojnu inačicu *Mrežnika*, koja se nalazi na mreži te objasnio proces obrade i objavljuvanja HTML dokumenata koji su izvezeni iz programa TLexa. Demonstrirao je obrazovne igre s portala [Hrvatski u školi](#) te prikazao mrežne programe poput [H5P](#) za besplatnu izradu obrazovnih igara te drugih interaktivnih sadržaja koje mogu implementirati na svoje stranice. Detaljno je bio prikazan i program [EclipseCrossword](#) za stvaranje križaljka koje se mogu objaviti na mreži i ispisati na papiru.

Doktorand se upoznao s radom na online [jezičnom savjetniku](#) koji je tehnički izradila tvrtka [Abak](#). Savjetnik funkcioniра tako da posjetitelji mogu na stranici postaviti pitanja i prijedloge. Administrator za pitanja i prijedloge može otvoriti forum na kojem se raspravlja o jezičnom savjetu s ostalim jezikoslovцима u Institutu koji u sustavu imaju uloge urednika. Trenutačno u Institutu ima šest urednika i jedan administrator. Osim toga uspostavljena je vanjska suradnja s povremenim savjetnicima za određene struke. Forum je napravljen s pomoću *open source* rješenja NodeBB Forum Software. Kad se odluči oko unošenja novoga savjeta, obradi se savjet i objavi u određenoj kategoriji. Savjeti su podijeljeni u kategorije i potkategorije, koje uređuju urednici. Najviše je savjeta u pravopisnoj kategoriji. Moguće je za savjete staviti i oznake. Posjetitelji stranica mogu pregledavati savjete po kategorijama i oznakama. Sva pitanja i prijedlozi koji su obrađeni idu u arhivu. Neprihvatljiva pitanja i prijedlozi pohranjuju se do brisanja u smeću. Treći dan doktorand se upoznao s izgledom terminoloških stranica ([terminološka stranica](#)). Nazivi se obrađuju u zasebno napravljenom programu za nazivlje. Odjel za terminologiju ima pet suradnika. Svatko radi na svojoj terminološkoj bazi za različite rječnike.

Nazivi se za pregled izdaju u Word datoteci, a za mrežnu objavu u XML-u koji tvrtka Amebis prebacuje na mrežne stranice. Osnovni nazivi nalaze se na portalu Fran, a uskostručni nazivi na odvojenoj [stranici za termine](#). Njihov terminološki portal prilagođen je i za dijalektologiju. Stranica Instituta izrađena je s pomoću sustava Drupal. U sustavu za mrežne stranice objavljaju tajnica i knjižničarka.. Na kraju specijalizacije doktorand je razgovarao sa zamjenikom voditelja Instituta izr. prof. dr. Kozmom Ahačićem o tome kako mogu optimizirati svoje mrežne stranice za mrežno pretraživanje za portal Fran s pomoću metaoznaka u HTML-u te korištenjem Google search Console stranice. Optimizacija mrežnih stranica za mrežno pretraživanje važna je kako bi se postigla bolja mrežna vidljivost te time povećao broj posjeta stranica.

Tijekom posjeta doktorand je stekao nove ideje koje bi se mogle primijeniti u radu na Mrežniku poput pretraživanja rječnika po određenim kategorijama. Moguće je implementirati i audiozapis sintetiziranoga govora koji će pročitati definicije za slijepе osobe te imati znakovni jezik za određene riječi.